Lekcia 4 Cestujeme...

Slovná zásoba:	krajina, jazyk, slovenčina, hrad, rieka, mesto, vrch, potok, more, chodec, šofér, cestovný poriadok, sprievodca, letisko, symbol, semafor, nájsť, cestovať, pomôcť, spoznávať, nastupovať, vystupovať, vyznačiť, zistiť, bezpečný, premávka, hustý, výlet
Vetné väzby:	predložkové väzby so 6. pádom (vo vzduchu, na vode, na ceste), slovesá v 1. osobe j. č. prítomného času (Cestujem. Idem. Nejdem.), minulý čas *Bol si. Videl si* a pod.
Funkčné frázy:	Prosím si lístok do... Ako sa dostanem/Ako nájdem? Kde je/Kde nájdem? Kedy/ O koľkej ide (autobus/vlak/električka).
Inštrukčný jazyk:	zisti, opíš, počúvaj
Pomôcky:	ilustrácie k príbehu Bicyklovo-lietadlový výlet; papierová lepiaca páska, laminované kruhy-červený, oranžový a zelený,

Privítanie

Deti v skupine učiteľ privíta.

Na každý deň v roku,
mám úsmevu trochu.
Zaželám ti dobrý deň,
a pritom sa usmejem.

Učiteľ kladie deťom otázky zamerané na sociálnu konvenčnú komunikáciu. *Ako sa máš? Aký je dnes deň? Ukáž ho, prosím, v kalendári. Aký deň bol* ***včera****? **Bol si včera** v škole? Bol si **dnes** v škole?*
*Aká **bola** cesta do školy? Aké dopravné prostriedky si dnes **videl**?*

*Pozn. pre učiteľa: V úvode lekcie učiteľ pracuje s minulým časom slovesa **byť** v závislosti od jazykovo-kominikačnej úrovne detí. Minulý čas v ostatných lekciách bude precvičovaný častejšie. Je dôležité uvádzať prítomný a minulý čas v kontraste s použitím časových údajov, ktoré deti už vnímajú.*

Hra Letí, letí, všetko letí!

Touto hrou nadväzuje učiteľ na predchádzajúcu. Princíp hry spočíva na známej hre Letí, letí, všetko letí, s rytmizovaným tlieskaním/dupaním. V texte učiteľ obmieňa 3 slovesá – letí/jazdí/pláva. Text riekanky zároveň dopĺňa o už osvojovanú slovnú zásobu z predchádzajúcej lekcie. Napríklad:
*Letí, letí, všetko letí, **čo je vo vzduchu**, všetko letí. Lietadlo/raketa/auto/helikoptéra/električka letí.*
*Jazdí, jazdí, všetko jazdí, **čo je na ceste**, všetko jazdí. Loď/auto/helikoptéra/električka jazdí.*
*Jazdí, jazdí, všetko jazdí, **čo je na koľajniciach**, všetko jazdí. Loď/auto/helikoptéra/električka jazdí.*
*Pláva, pláva, všetko pláva, **čo je na vode**, všetko pláva. Loď/auto/helikoptéra/električka pláva.*

V prípade pravdivosti výroku v texte deti dohodnutým pohybovým signálom znázornia spôsob pohybu dopravného prostriedku. Pohybové signály si učiteľ dohodne spolu s deťmi pred začiatkom hry.

Príbeh Bicyklovo-lietadlový výlet

Učiteľ číta príbeh, vyzve deti, aby zároveň sledovali ilustrácie. *Počúvajte a sledujte obrázky*:

Tomáš má dnes narodeniny! V jeho detskej izbe stojí jeho narodeninový darček - bicykel! Tomáš si celý večer s nadšením prezerá svoj bicykel. Zaspáva s veľkým očakávaním, že sa zajtra bude už bicyklovať. Tomášov otec je dobrý cyklista, vezme Tomáša na výlet.

Najskôr si obzrú cyklistickú trasu, kadiaľ pôjdu. Trasa je super, môžu ísť popri jazere cez lúku až k lesu. Keď prídu k lesu, tam zastanú, oddýchnu, napijú sa vody z fľašiek a zjedia kus čokolády. A odrazu čo vidia? Na lúke pristáva športové lietadlo. Pilot zbadá Tomáša a zamáva mu: „Poď sa pozrieť, ako vyzerá lietadlo!" Nadšený Tomáš sa rozbehne k lietadlu. Zvedavo vojde do kabíny. Pilot, otcov kamarát, mu potom povie: „Pripútaj sa. Prevezieme sa trochu."

Tomášov otec súhlasí. Pripúta Tomáša a už sa lietadlo vznáša do vzduchu. Tomáš sa spočiatku trochu bojí, ale potom sa osmelí. Pozerá, čo vidí dolu. Les, rieku, dedinu aj školu. Vidí kľukatú cestu, po ktorej každý deň chodí autobusom do školy. Teraz tam jazdia autá, nákladiak aj smetiarske auto. Ľudia sú malí. Všetko dolu je zrazu menšie.

Lietadlo letí ďalej a Tomáš pozoruje cestu, ako smeruje až do mesta.

Na cestách je oveľa viac áut, autobusov, aj trolejbusov, ba aj električka na koľajniciach. To je hustá premávka. Na veľkej križovatke zrazu všetky dopravné prostriedky zastanú. Vchádza do nej blikajúca sanitka.

Lietadlo sa nad mestom otočí a vracia sa späť. Preletí znovu ponad rieku, na ktorej sa plaví biela loď. Lietadlo pomaly pristáva. Nie síce na veľkom letisku, iba na malej pristávacej dráhe. Tomáš sa nadšene víta s otcom. To bol dnes nádherný deň," povie Tomáš otcovi, „taký bicyklovo-lietadlový".

Porozumenie príbehu

Po prečítaní príbehu učiteľ formuluje otázky zamerané na porozumenie.

- *Aký darček dostal a má v izbe Tomáš?*
- *Prečo dostal Tomáš darček?*
- *Ktoré dopravné prostriedky vidí Tomáš počas výletu?*
- *Aké rôzne miesta videl Tomáš z lietadla?*
- *Čo znamená hustá premávka?*

Výroky s odpoveďou pravda/ nepravda alebo pravda/lož

- *Tomáš ide na výlet s mamou.*
- *Tomáš má narodeniny.*
- *Tomáš jazdí na motorke.*
- *Tomáš jazdí na bicykli.*
- *Tomáš vidí z lietadla more.*
- *Tomáš sa plaví na lodi.*
- *Otec je dobrý pilot.*

Otázky na hľadanie riešení – rozvíjanie komunikačných schopností a tvorivého myslenia.

- *Čo myslíš, koľko rokov má Tomáš?*
- *Prečo otec neletí v lietadle s Tomášom?*
- *Prečo je hustá premávka?*

Pozn. pre učiteľa: Učiteľ kladie otázky v závislosti od jazykovo-komunikačnej úrovne detí. Nemusí položiť všetky uvedené otázky či výroky alebo môže vytvárať ďalšie otázky, ak to situácia vyžaduje.

Opis ilustrácie/obrázka

Učiteľ opäť upriami pozornosť detí na ilustrácie k príbehu. Zadá krátku inštrukciu. *Rozprávaj o obrázku.* V prípade, že nedokážu reagovať, učiteľ stimuluje rečový prejav ďalšími otázkami a inštrukciami.

Rešpektuje už osvojovanú slovnú zásobu a vetné väzby. *Zisti/ opíš, čo je na obrázku. Aké je počasie? Je chladno? Je teplo? Čo robia ľudia? O čom sa ľudia na obrázku rozprávajú? Akej farby je loď?*

Hra Hustá premávka

Učiteľ má k dispozícii 3 farebné kruhy predstavujúce semafor. V triede určí priestor, ktorý bude predstavovať prechod pre chodcov na ulici (vytvorí ho páskou alebo naznačí ako imaginárny). Opýta sa detí na význam farebných symbolov. *Červená – stoj. Oranžová – priprav sa. Zelená – choď.*
Učiteľ simuluje situáciu prechádzania cez cestu. Deti stoja na prechode pre chodcov. Učiteľ objasní ich rolu v hre, deti sú chodcami a učiteľ hrá semafor. ***Ty si chodec. Ja som semafor***. Prostredníctvom symbolov im komunikuje, ako sa majú správať.
Rolu učiteľa postupne preberajú deti. Používajú symboly semaforu a zadávajú slovné inštrukcie *Stoj. Choď. Priprav sa.*

Záver

Deti sa lúčia pozdravmi čau, ahoj, dovidenia a spoločensky konvenčnou frázou tešíme sa na budúce stretnutie, prajem pekný víkend, pekný zvyšok dňa, dovidenia pozajtra, pozdravujem vás, pozdravte súrodencov a pod.